

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до
Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам
господарювання для підтримки культури та збереження культурної
спадщини»

1. Мета

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини» (далі – Проєкт постанови) розроблено з метою актуалізації деяких положень Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 2023 р. № 52, та забезпечення відповідності національного акта законодавства у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання акту права Європейського Союзу (acquis ЄС).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 2023 р. № 52, прийнято з метою імплементації відповідних положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), створення правових механізмів реалізації положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та забезпечення нормативно-правової бази при здійсненні оцінки допустимості державної допомоги для цілі підтримки культури та збереження культурної спадщини.

Згідно із частиною першою статті 267 Угоди про асоціацію для виконання зобов'язань, зазначених у статтях 262 – 266 цієї Угоди, Україна, зокрема, має прийняти національне законодавство про державну допомогу.

Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію Сторони домовились, що вони застосуватимуть статті 262, 263(3) або 263(4) цієї Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.

Пунктом 3 «d» статті 262 Угоди встановлено, що може вважатися сумісним із належним виконанням цієї Угоди допомога для підтримки культури та збереження культурної спадщини, якщо така допомога не має несприятливого впливу на умови торгівлі всупереч інтересам Сторін.

Умови сумісності (допустимості) державної допомоги для культури та збереження культурної спадщини визначаються статтею 53 «Допомога для культури та збереження спадщини» розділу 11 «Допомога для культури та збереження спадщини» Регламенту Комісії (ЄС) від 17.06.2014 № 651/2014 про визнання окремих категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком при застосуванні статей 107 та 108 Договору про функціонування Європейського Союзу (зі змінами) (далі – Регламент Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014).

Разом із цим згідно з Регламентом Комісії (ЄС) від 23.06.2023 № 2023/1315 про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 651/2014 про визнання окремих категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком при застосуванні статей 107 та 108 Договору про функціонування Європейського Союзу та Регламенту (ЄС) № 2022/2473 про визнання окремих категорій допомоги підприємствам, які займаються виробництвом, переробкою та маркетингом продуктів рибальства та аквакультури, сумісними з внутрішнім ринком при застосуванні статей 107 та 108 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Регламент Комісії (ЄС) від 23.06.2023 № 2023/1315) окремі положення Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014 щодо сумісності (допустимості) державної допомоги в цілому та для культури та збереження культурної спадщини змінено.

Так, відповідно до пункту 6 статті 1 Регламенту Комісії (ЄС) від 23.06.2023 № 2023/1315 вносяться зміни до пункту 1 статті 7 Регламенту (ЄС) № 651/2014 та, зокрема, передбачається, що для цілей розрахунку інтенсивності допомоги та прийнятних витрат усі використовувані показники беруться до вирахування будь-яких податків або інших платежів. Податок на додану вартість, нарахований на прийнятні витрати або витрати, що підлягають відшкодуванню відповідно до чинного національного податкового законодавства, не враховується при розрахунку інтенсивності допомоги та прийнятних витрат.

Згідно з пунктом 49 статті 1 Регламенту Комісії (ЄС) від 23.06.2023 № 2023/1315 у статті 53 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014 пункт 8 викладено в такій редакції: «8. Для допомоги, що не перевищує 2,2 млн. євро, максимальна сума допомоги може бути встановлена на рівні 80 % прийнятних витрат, як альтернатива застосуванню методу, зазначеного в пунктах 6 і 7».

Також слід врахувати, що Конституцією України закріплено стратегічний курс на набуття Україною повноправного членства в Європейському Союзі, статус кандидата на яке Україні надано 23 червня 2022 року; для подальшої підготовки потрібно, зокрема, здійснювати забезпечення функціонування удосконаленої системи моніторингу й контролю державної допомоги суб'єктам господарювання в Україні відповідно до вимог, передбачених Угодою про асоціацію.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом постанови пропонується внести зміни до пунктів 9, 18 Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 2023 р. № 52, відповідно до яких податок на додану вартість, відшкодування якого здійснюється відповідно до закону, не враховуватиметься під час визначення максимального розміру державної допомоги, а показник розміру державної допомоги, щодо якого надавач державної допомоги може застосовувати альтернативний спосіб розрахунку максимального розміру державної допомоги, із 2 млн євро збільшується до 2,2 млн євро.

4. Правові аспекти

Правовими підставами розроблення Проєкту постанови є:

Конституція України;

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;

Регламент Комісії (ЄС) від 23.06.2023 № 2023/1315 про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 651/2014 про визнання окремих категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком при застосуванні статей 107 та 108 Договору про функціонування Європейського Союзу та Регламенту (ЄС) № 2022/2473 про визнання окремих категорій допомоги підприємствам, які займаються виробництвом, переробкою та маркетингом продуктів рибальства та аквакультури, сумісними з внутрішнім ринком при застосуванні статей 107 та 108 Договору про функціонування Європейського Союзу;

Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»;

Закон України «Про Антимонопольний комітет України».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Проєкту постанови не матиме впливу на надходження та витрати державного чи місцевого бюджетів України, а тому фінансово-економічні розрахунки не наводяться.

Конкретизований спосіб розрахунку максимального розміру державної допомоги встановлено пунктом 6 статті 1 Регламенту Комісії (ЄС) від 23.06.2023 № 2023/1315, а показник 2,2 млн євро в контексті альтернативного способу визначення максимального розміру державної допомоги – пунктом 49 статті 1 Регламенту Комісії (ЄС) від 23.06.2023 № 2023/1315.

6. Позиція заінтересованих сторін

Публічні консультації будуть проведені відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики».

Проект постанови не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування й застосування української мови як державної, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект постанови потребує погодження Міністерством фінансів України, Міністерством економіки України, Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством культури та інформаційної політики України, а також буде надіслано Державній регуляторній службі України для отримання позиції та Урядовому офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України для проведення експертизи на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу (acquis ЄС).

Проект постанови буде надіслано Міністерству юстиції України для проведення його правової експертизи.

7. Оцінка відповідності

Проект акта містить положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, а саме, зазначених у статтях 262 – 267 Угоди про асоціацію.

Водночас у проекті акта відсутні положення, що:

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Проект акта буде надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи Проекту постанови не проводилися.

8. Прогноз результатів

Прийняття Проекту постанови дозволить актуалізувати деякі положення Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 2023 р. № 52, та забезпечити відповідність національного акта законодавства у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання акту права Європейського Союзу (acquis ЄС).

Реалізація Проекту постанови не матиме негативного впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема, забруднення утвореними відходами; інші суспільні відносини.

Реалізація Проекту постанови матиме позитивний вплив на інтереси заінтересованих сторін.

Інформація у вигляді таблиці за запропонованою формою щодо впливу на інтереси заінтересованих сторін надається в додатку до пояснювальної записки.

Додаток: на 2 арк. в 1 прим.

Голова Комітету

Ольга ПІЩАНСЬКА

«___» _____ 2023 р.

Інформація про вплив реалізації акта на інтереси заінтересованих сторін

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Удосконалення нормативно-правової бази при здійсненні оцінки допустимості державної допомоги для цілі підтримки культури та збереження культурної спадщини	Актуалізація деяких положень Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 2023 р. № 52; забезпечення відповідності національного акта законодавства у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання акту права Європейського Союзу (acquis ЄС); унеможливлення подвійного відшкодування податку на додану вартість за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у рамках (1) механізму бюджетного відшкодування відповідно до закону та (2) шляхом покриття допустимих витрат ресурсами державної допомоги
Громадяни	Прозорість та ефективність управління ресурсами держави та місцевими ресурсами	Забезпечення прозорості та ефективності витрачання ресурсів державної допомоги, які формуються в тому числі за рахунок громадян як платників податків

Суб'єкти господарювання (отримувачі державної допомоги)	Оптимізація механізму визначення розміру державної допомоги, що може надаватися	Забезпечення можливості отримання державної допомоги, розмір якої визначений згідно зі спрощеним механізмом
---	---	---
